

mótvegis longum greinum, ber ikki til at taka alt við, sum tú kundi hugsað tær. Og ymiskt er eisini, hvat JI heftir seg við, men við at lesa hesi ummælini, gevur hann lesaranum eina ábending um, hvat fram er farið innan føroyskar bókmentir hesi síðstu árin. Hann heftir seg ikki við umstøðurnar hjá bókmentunum, hann ger sera litið burtur úr teimum málsliga, men harafturimóti viðger hann bókmentirnar innihaldsliga.

Eg ætli mær ikki at viðgera hvørt einstakt ummæli, men tá ið tey nú eru savnað saman, kundi eg hugsað mær at lagt tey undir eina felags skoðan.

Burtursæð frá at summi av ummælunum eru sera positiv og onnur líka so negativ, haldi eg at tey bókmentliga eru misjovn til dygdar. Um mælini av bókunum hjá Jens P. Heinesen eru væl skrivað, — lesarin fær eina ábending um, hvat tað er, rithøvundurin vil við sínum skaldskapi. Tað sama kann, í ávisan mun eisini, sigast um ummælini av bókunum hjá Hanusi Andreassen, Heðini Brú, Williami Heinesen og Chr. Matras, — sum øll hava tað til felags, at tey eru sera positiv, nærmast ein áhaldandi hálovan allan vegin igjøgnum. Her verða eingi spurnartekin sett við nakað sum helst.

Í ummælinum av »Í Grønlandi við Kongshavn« eftir Magnus Dam Jacobsen, tekur JI onkustaðni so hardliga til orðanna, at hann sigur um okkurt ið MDJ skrivur, at tað er »tað reina tvætl, sum ikki nýtist aðra viðmerking enn at endurgevast« (s. 258). Eg ivist í um ein slíkur setningur man fara at elva til nakra »bókmentliga traditióin« í Føroyum. Ummælið, sum eftir øllum at døma er tað elsta í bókini (frá 1976), er, eftir mínari metan, vánaliga skrivað. Í ummælinum, sum telur 219 reglur, eru tær 106 reglurnar beinleiðis endurgivnar úr bók Magnúsar, og bara hetta, haldi eg, sigur ikki so litið um ummælið. Er tað, tú ummælir, vánaligt, kann ummælið kortini verða væl

skrivað. Tað er nevniliga ikki bara ein spurningur um at tora, men eisini at duga.

Eg havi hug at gera eina viðmerking aftrat, og hon er viðvíkjandi viðgerðini av skaldsøguni »Osvald« (Valdemar Poulsen). Við titlinum »Føroyski mentunarpallurin« i huga, haldi eg, at JI í hesum ummælinum eisini kundi havt nomið við útgávuspurningin av hesi skaldsøguni. Hetta hevði møguliga givið lesaranum eina itøkiliga mynd av einum parti av tí føroyska mentunarpallinum i sjeitiárunum. Valdemar Poulsen vann nevniliga 2. virðislon fyrri »Osvald« í eini skaldsøgukapping, sum felagið Varðin skipaði fyrri í 1975. Í lýsing i bløðunum tá, skilaði felagið sær rætt at at útgeva innkomin handrit. Tað sum hendir, er, at eitt heilt annað forlag i Havnini, Bókagarður, stendur sum útgevartá ið bókina kemur út i 1978. Og so kann man spyrja seg sjálv: Hvat høvdu Varðin og Bókagarður til felags i teimum døgum? — ein kassameistara, sum eitt tíðarskeið var besti leikari á tí føroyska mentunarpallinum?

Gevandi kritikkur

Ji er útbúgving bókmentamaður, og i støðum kennist tað eisini, sum um hann roynir at fáa sínar bókligu teoriir at passa niður yvir skaldaverkini, sum hann ummælir, og kennist hetta tá sum ein konstruerað og umsett tankagongd. Føroyska málið er fátækt á tí bókmentliga teoretiska økinum, og hetta ger eisini at málburðurin i bókini i støðum er heldur stívir og ósmidligur, sum t.d. hetta brotið á síðu 177:

»Natúrfatanin hjá Heðini Brú er ikki ein teoretisk, intellektuel støðutakan til eina abstrakta hugsjón, sum hjá teim romantisku heimspekingunum og yrkjarunum, men ein beinleiðis innlivan i natúruna, sum tær rannur, tú virkar innanfyri. At tilveran i stóran mun er treytað av natúruni, kvævur ikki hugleiðingar, men er sjálvsagt. Heðin

Brús »natúrfilosofi« kemur til sjóndar i hansara ansnu og ásttiknu eygleiðing av natúruni og øllum fyrbrigdum innan al-natúruna.

Hóast ikki altíð samdur við Ji i hansara metingum, og onkuntið hevði valt mær annað orðalag, so skal samanumtikið tó sigast, at hetta er gevandi kritikkur, i støðum bersøgin, og tað kann viðhvørt eisini vera gevandi. Tað orkymlar meg tí i fororðinum til bókina at lesa: »Eg skal ikki dylja yvir, at einstøk av ummælunum høvdu verið skrivað øðrvísi, um eg skuldi havt skrivað tey i dag«. Eftir at hava lisið bókina, fær omanfyri endurgivna brot alt grundarlagið undir lestrinum at rilla, tí hvussu hevði verið vordíð, um rithøvundarnir høvdu havt skrivað bøkurnar i dag? Hvussu høvdu ummælini tá sæð út? -

Útgávan

100,— kr. fyrri 366 snøggar og væl frágangnar blaðsíður; hetta má sigast at vera biligt. Bókina hevur Mentunargrunnur Studentafelagsins i Keypmannahavn givið út, teir hava fingið studning frá Mentunargrunni Føroya Løgtings og frá Norðna Mentunargrunninum, ið umsitur tann norðurlenska grannalanda bókmentastudningin. At hesin síðst nevndi grunnur veitir útgávu av bókini studning, undrar meg eitt sindur, tí ongastaðni verður upplýst, at bókina er týðing úr einum norðurlandskum máli i annað, sum jú, hevur verið ein av treytunum fyrri at fáa studning úr hesum grunni. Er tað so, at reglugerðin er broytt, soleiðis at upprunaligar føroyskar bókmentir, kunnu fáa studning úr hesum grunni, so vil eg heita á avvarðandi myndugleikar, um at boða øllum føroyskum bókaútgevarum frá hesum.

Martin Næs

Føroyskar sagnir í nótum

Í dag klokkan fyra verður konsert fyrri børn i Norðurlandahúsinum. Tað er Kristian Blak, sum saman við øðrum spælir nakrar barnasagnir i sambandi við, at nýggja pláta hansara kemur út i dag. Tað kostar onki at sleppa inn til konsertina i dag.

Nósi eitur plátan, sum eisini fæst á bandi. Síða 1 er søgan um Nóna, sum fer út at ferðast og hittir eina súlu, lundar, eina royður og eina haru.

Á síðu 2 eru 11 lög av ymskum slag.

Nógvar fólk, børn og vaksan, eru við á nýggju plátuni. Nevnst kann Havnarkórið, sum

syngur eitt lag, sum eitur Lundakórið. Og aðrir góðir sangarar eru: Hannus G. Johansen, Joanna Johansen og Kaj Klein. Tónleikararnir eru 14 í tali.

Kristian hevur sjálvur gjørt flestu lögini á plátuni og hevur fingið m.o. børn i Kunoyinni, Klaks-

Kristian Blak hevur havt samstarv við William Heinesen i fleiri førum.

Eisini i sambandi við Heygar og Dreygar. Saman við plátuni kemur eitt hefti, 30×30 cm, við átta litmyndum. Tær eru fimm klipp hjá Williami og tríggjar ljósmyndir, Kristian sjálvur hevur tikið i Kunoyinni.

Hetta klippið, íbygt, frá 1982 er millum tey fimm. Tíverri fáa vit ikki endurgivið litirnar her.

vik og úti á Reyni i Havn at gera orð til nokur av teimum 19 lögnum á plátuni.

Kristian Blak sigur, at hetta er ein pláta til føroysk børn.

Øll lögini eru um okkurt, føroysk børn kenna aftur, sigur hann.

Nósi er tikið upp hjá MZ Ljódteknikki i Havn. Tutl gevur út og prisurin er 84 kr.

Orðini fylgja við plátuni á einum arki, so lætt er hjá børnum at læra seg sangirnar og/ella syngja við.

hð

